

Natura 2000 w gminie Łądek Zdrój
Partnerstwo człowieka i przyrody
(Fakty, mity, rzeczywistość)
informacja

Polska przystępując z dniem 1 maja 2004 roku do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełniania szeregu zobowiązań związanych z tą przynależnością. Prawo unijne będące nadrzędnym w stosunku do naszego prawa wymusiło podjęcie działań dostosowawczych w wielu dziedzinach. Jedną z nich stała się ochrona środowiska, a w szczególności ochrona różnorodności biologicznej. Takim celu służy program Natura 2000, który jest ponadnarodowym programem mającym na celu ochronę siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt jako cennych zasobów przyrodniczych dla przyszłych pokoleń. Program ten wyznacza obszary mające znaczenie dla Wspólnoty pod względem bioróżnorodności. W ramach sieci obszarów Natura 2000 Polska wyznaczyła obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) i specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Proces wyznaczania tych obszarów rozpoczął się przed rokiem 2000 i poprzedzony był inwentaryzacjami przyrodniczymi.

W naszej gminie, tak hojnie obdarzonej przez naturę, gdzie praktycznie prawie cała gmina jest chroniona w różnorodny sposób (strefy ochrony uzdrowskiej A,B,C, Śnieżnicki Park, Główny Zbiornik Wód Podziemnych, tereny ochrony wód leczniczych) oczywiście obszary Natura 2000 również zostały wyznaczone. Tereny chronione przyrodniczo i krajobrazowo stanowią obecnie 99,96% powierzchni gminy.

Do dnia dzisiejszego wyznaczono następujące obszary Natura 2000:

Kościół w Konradowie (PLH020008)

Pasma Krowiarki (PLH020019)

Biała Łądecka (PLH020035).

Czarne Urwisko koło Lutyni (PLH020033).

Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika (PLH020016)

Góry Złote (PLH020096).

W Polsce proces wyznaczania obszarów Natura 2000 od samego początku budził różne kontrowersje i nadal napotyka na opory społeczności lokalnych. Z jednej strony wyznaczenie takiego obszaru dla pewnej grupy ludzi może w praktyce przynieść wymierne korzyści (jak np. możliwość korzystania z unijnych środków finansowych przy realizacji programów rolno-środowiskowych przez rolników, czy wyższą punktację dla beneficjentów przy ubieganiu się o pewne dotacje na realizowane na takim obszarze inwestycje służące ochronie środowiska), a dla innych oznacza wydłużenie ścieżki administracyjnej i czasu przygotowania inwestycji, znaczny wzrost kosztów inwestycji, czy wręcz konieczność rezygnacji z pewnych inwestycji. Przykładowo napotykając na konkretnej działce na cenne przyrodniczo i chronione siedlisko trzeba przeprowadzać czasochłonną i kosztowną ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, co może wykazać, że pewne działania należy przeprowadzić inaczej lub nawet od nich odstąpić. Jaskrawym przykładem jest zadanie realizowane przez RZGW (odbudowa murów w Łądku Zdroju od mostu przy Barbarze do budynku Nadleśnictwa), o które Gmina walczy od powodzi w 1997, a którego przygotowanie realizacji po objęciu Białej Łądeckiej obszarem ochronnym uległo znacznemu wydłużeniu i spowodowało zwiększone koszty inwestycji.

Gmina Łądek Zdrój na etapie wyznaczania obszarów Natura 2000 miała wiele obiekcji i zastrzeżeń, które wynikały z odgórnie ustalonego sposobu wyznaczania, braku sensownych uzgodnień z *Gminą*, z zainteresowanymi właścicielami i miejscową społecznością, sposobu obiegu informacji i dokumentów z Ministerstwa Środowiska (np. mylnie wysyłano drogą elektroniczną materiały nie do wszystkich zainteresowanych gmin i nie zawsze kompletne), presji czasu i innych uwarunkowań i niejasności co do przebiegu granic obszarów na mapach

i w terenie. Trzeba tu zwrócić uwagę na fakt, że do dnia dzisiejszego wszelkie granice obszarów Natura 2000 są wciąż orientacyjne, Ciągłe nie ma podanych dokładnych granic (np. z podaniem działek geodezyjnych, czy współrzędnych). Mapy tych obszarów, które są zamieszczone na specjalnie utworzonej przez ministerstwo stronie internetowej: <http://natura2000.gdos.gov.pl/matura2000/> nie odzwierciedlają *dokładnej* lokalizacji tych obszarów w rzeczywistości .Dopiero plany zadań ochronnych obszarów, które mają powstać do 6 lat po zatwierdzeniu danego obszaru przez Komisję Europejską, mają zawierać m.in. szczegółowy opis granic obszaru i mapę.

Niezadowolone z takiego sposobu traktowania naszej gminy, gdzie **Ministerstwo Środowiska wyznaczając projektowane obszary** kierowało się tylko atrybutami przyrodniczymi przy wyeliminowaniu innych aspektów zrównoważonego rozwoju, które w konsekwencji warunkują nasze „tu i teraz”, jak np. możliwość inwestowania i związanego z tym rozwoju gminy w określonych kierunkach, dbałość o bezpieczeństwo przeciwpowodziowe itp. spowodowało głośne sprzeciwy z naszej strony w postaci rozmaitych wystąpień, przesyłania uwag, rezolucji (rezolucja Rady Miejskiej z dn.31 grudnia 2008 roku).

Rada Miejska wymagane w sprawie utworzenia obszaru opinie wydawała jako negatywne, uzasadniając je szczegółowo *i* przewidując wspomniane utrudnienia *i* ograniczenia, odstąpienia od realizacji przedsięwzięć przez inwestorów, wydłużone procedury administracyjne przy uzyskiwaniu chociażby pozwoleń budowlanych (uchwały Rady Miejskiej: nr XX/254/04 z 25 marca 2004 r., nr XLI/436 /05 i XLI/438/05 z 27 października 2005 r., nr XXXII/269/09 z 29 maja 2009 r.).

Tematy związane z utrudnieniami przy inwestycjach na obszarach objętych programem Natura 2000 podejmowane były na Kongresie 20 –lecia Samorządu Terytorialnego w Poznaniu (8-9.03.2010 r.). Wcześniejszym sygnałem wielu nieprawidłowości była informacja o wynikach kontroli wdrażania ochrony na obszarach Natura 2000 ujawniona w maju 2008 roku przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Niezależnie od tego, jaki mamy stosunek do tej formy ochrony przyrody, jak obszary Natura 2000 (wielokrotnie pojawiały się opinie, że polski system ochrony przyrody sprzed 2004 r. był bardzo dobry i wystarczający), na naszym terenie je mamy i musimy przepisy prawa respektować, a tą ilość dóbr przyrodniczych chronionych na różne sposoby wykorzystywać jak najlepiej na rzecz promocji naszego terenu.